
**367 Garabeti
ve
2007 Referandumunu**

Abdullah MENEK

Merhum Özal'ın Cumhurbaşkanı seçilmesine kadar geçen yetmiş yıllık Cumhuriyet tarihi boyunca bu zihniyet çok önemli bir zorlama ile karşılaşmadan işlerini kendi açılarından tıkr tıkr yürütmüşlerdir.

A-GİRİŞ

Türkiye’de demokratik sistemin gelişimi çok sancılı bir şekilde ve problemlerle dolu bir süreç içinde yol almaktadır. Ülkemizdeki yönetim sistemi, esas itibarıyla halktan duyulan korku ve evham üzerine kurulmuştur. Cumhurbaşkanları ile birlikte bürokratik oligarşi, halkın seçtiği iktidarları frenlemek, rejimin kuruluşunda şifrelenen müstebit ve ceberrut devlet zihniyetini muhafaza etmek ve bu zihniyetin devlette olan egemenliğini sürekli kılmak üzerine kurgulanmıştır.

Bu işlemin yapılması için de, demokratik görüntüyü devam ettirmek maksadıyla, en büyük görev Cumhurbaşkanlarına verilmiştir. Cumhurbaşkanları, halkın seçtiği hükümetlerin icraatlarına, rejimin genlerinde şifrelenen esas zihniyetin izin verdiği ölçüde yol vermişler, ezan meselesinde olduğu gibi, güçlerinin artık yetmediği durumlarda mevcut durumu muhafaza veya en az taviz vererek vaziyeti kurtarmaya çalışmışlardır.

Kenan Evren’in Turgut Ozal’a, Süleyman Demirel’in Necmettin Erbakan’a, Ahmet Necdet Sezer’in Recep Tayyip Erdoğan’a karşı takındığı engelleme ve bazen hukuk dışılığına varan muhalefet ve zorlamalar, bu uygulamaların en bariz delilleridir. Celal Bayar ve Adnan Menderes ile Fahri Korutürk ve Süleyman Demirel arasında yaşanan bazı gerginlikler ise, önemli boyutlara ulaşmadan, üzerleri örtülmeye çalışılmıştır. Bütün bu tebaiyet ve uzlaşma gayretlerine rağmen, bu dönemlerde halkın seçtiği yöneticiler 27 Mayıs 1960, 12 Mart 1971 ve 12 Eylül 1980 müdahalelerine hedef olmaktan kurtulamamışlardır. Başka bir şekilde ifade edecek olursak, bir direnç ile karşı karşıya kaldıkları zamanlarda asker marifetiyle yönetime müdahale etmekten de geri durmamışlardır.

Merhum Özal'ın Cumhurbaşkanı seçilmesine kadar geçen yetmiş yıllık Cumhuriyet tarihi boyunca bu zihniyet çok önemli bir zorlama ile karşılaşmadan işlerini kendi açılardan tıkır tıkır yürütmüşlerdir. Cumhurbaşkanı ile birlikte Anayasa Mahkemesi, Yüksek Mahkemeler ve onların da güçlerinin yetersiz kaldığı noktalarda Silahlı Kuvvetler devreye girerek, dine ve millete soğuk bakan ve mesafeli duran ceberut devlet anlayışının muhafaza edilmesi için sürekli olarak durumdan vazife çıkarmışlardır.

Merhum Özal'ın Çankaya Köşkü'ne çıkması, bu durumun değişmeye başlamasının en önemli ve çok ciddi bir adımı olmuştur. Ancak 8. Cumhurbaşkanı Turgut Özal'a en fazla üç yıl tahammül edilebilmiş, bugün bile henüz tam olarak aydınlatılmamış ve birçok şüphe izleri taşıyan bir vefat ile Cumhurbaşkanlığı makamı boşaltılmış, 28 Şubat örneğinde olduğu gibi tam bir emir eri şeklinde çalışacak bir yönetim anlayışına sahip olan Süleyman Demirel'e, 9. Cumhurbaşkanı olmanın yolu açılmıştır.

28 Şubat Süreci, halkın oyları ile çoğunluğu elde etmiş siyasi iktidarın, Demirel'in Cumhurbaşkanı olarak oturduğu Çankaya destekli senaryolar ile nasıl da iktidardan uzaklaştırıldığının, korku ve yapay oluşumlar üzerine bina edilen yeni siyasi parti ve istifalar ile ne tür icraatlara imza atabilecek hükümet alternatiflerinin büyük bir ustalıklarla hayata geçirildiğinin, tabiri caizse, millete nasıl da kan kusturulduğunun çirkin ve acımasız uygulamalarına sahne olmuştur.

Süleyman Demirel'in; derin devletin ve devletin derin katmanlarında şifrelenen millete muhalif uygulamaların usta örnekleri ile geçirdiği, Mozart soslu çağdaş Türkiye şovlarının yapıldığı, başörtüleri ile okumak isteyen genç kızlara, Suudi Arabistan yollarının gösterildiği yedi yıllık görev süresinin ardından, tam da istenilen evsafa uygun olan yeni bir Cumhurbaşkanı bulundu. Anayasa Mahkemesi Başkanlığı gör-

evini yürüten Ahmet Necdet Sezer'e altın tepsi içinde sunulan bir Cumhurbaşkanlığı ile katı ve millete soğuk ve tepeden bakan uygulamaların büyük bir prim yaptığı yedi yıllık yeni bir dönem başlamıştır.

Aslında bu dönemde kaderin garip cilvelerinden birisi yaşandı. Ahmet Necdet Sezer'i Çankaya Köşkü'ne taşımak için çok büyük gayretler gösteren ve bunun için de partileri ikna etme yolunda çok sayıda görüşme yapan dönemin Başbakan'ı Bülent Ecevit ile Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer arasında Türkiye Cumhuriyeti tarihinin en büyük krizlerinden birisi yaşandı.

Bu kriz ile ekonomimizin maruz kaldığı şiddetli travma ve milletin yaşadığı çok büyük kayıplar, devlet ve millet hayatında kolay kolay onarılmayacak derecede çok büyük yaralar açtı. Bir Milli Güvenlik Kurulu toplantısı esnasında yaşanan bir tartışmanın ardından Cumhurbaşkanı Sezer'in, Başbakan Ecevit'e fırlattığı Anayasa kitapçığının yol açtığı kriz, 180 milyar doları aşan çok büyük ekonomik kayba yol açmış ve adeta geleceğin karartılmasının yolu açılmıştır.

Ahmet Necdet Sezer'in Cumhurbaşkanlığı döneminde, 2002 yılının Kasım ayında yapılan seçimin ardından tek başına iktidara gelen AK Parti hükümetleri döneminde de çok büyük sıkıntılar yaşandı. Bu dönemin en büyük şahidi, hiç şüphesiz, kısa bir dönem Başbakanlık yapan Abdullah Gül'ün ardından Başbakanlık koltuğuna oturan Recep Tayyip Erdoğan'dır. Bürokrasinin üst kademelerinde görev yapan bürokratların önemli bir kısmı, bu dönemde Çankaya Köşkü tarafından çıkarılan engeller ve yaşanan vetolar sonucu vekaleten görev yapmak zorunda kaldı.

Yine bu dönemde Cumhurbaşkanı Sezer tarafından ortaya atılan "kamusal alan" dayatmasının ne kadar da büyük sıkıntılara ve hak ihlallerine yol açtığı, hafızalarda canlılığını korumaya devam etmektedir. Ahmet Necdet Sezer, görev yaptığı dönem boyunca, "en fazla kanun veto eden Cumhurbaşkanı" olarak da tarihe geçti.

Recep Tayyip Erdoğan tarafından ısrarla savunulan ‘‘Cumhurbaşkanlığı Yönetim Sistemi’’nin Cumhuriyet tarihi boyunca Cumhurbaşkanları ve Başbakanlar arasında yaşanan ve birçoğu kriz boyutuna ulaşarak ülkeye büyük zarar veren anlaşmazlıkların çözümü için en önemli çıkış yolu olduğunu, bu önemli tecrübeler ışığında söylemek mümkündür.

B- 11.CUMHURBAŞKANLIĞI SEÇİM SÜRECİ VE 27 NİSAN E-MUHTIRASI

Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer’in görev süresi, bu dönemde bir yönetim anlayışı haline getirdiği ve detayına girmediğimiz, önemli bir kısmı hafızalara kazınan tartışmalı uygulamalar ile 2007 yılının 16 Mayıs’ında sona erecekti. Hükümet için çok büyük bir fırsat doğmuştu ve TBMM’nde Cumhurbaşkanı seçecek yeterlilikte milletvekiline de sahip bulunuyordu. İşte bu noktada yazımızın başında ifade etmeye çalıştığımız ve Cumhurbaşkanlarını, kendi zihniyetlerinin egemenliğinin devamı için bir teminat olarak gören çevrelerin yeni bazı oyun ve manipülasyonları devreye girmeye başladı.

Aylar öncesinden yapılmaya başlanan ‘‘Cumhuriyet Mitingleri’’ ile ortamı iyice geren bazı çevreler, Yargıtay Eski Başsavcısı Sabih Kanadoğlu’nun 26 Aralık 2006 günü Cumhuriyet gazetesinde yayınladığı yazı ile büyük bir moral kazanmaya başlamışlardı. Ka-

nadoğlu bu yazısında 367 sayısının sadece ilk iki tur için Cumhurbaşkanı seçilmeye yeter sayı olmadığını, aynı zamanda Cumhurbaşkanını seçmek için toplanacak TBMM’nin toplanmak için de gerekli olan sayı olduğunu söylemişti.

Bu görüş Cumhurbaşkanlığı seçimi sırasında çaresiz bir duruma düşecek ve AK Parti’nin seçeceği aday karşısında eli-kolu bağlı bir durumda seyretmek zorunda kalacak CHP, devletin derin katmanlarında konuşlanan yapılar ve aşırı sol radikal çevreler için de adeta bir can simidi olmuştu. Ana Muhalefet Partisi olan CHP’nin Genel Başkanı Deniz Baykal, Sabih Kanadoğlu’nun görüşlerinin ciddiye alınması gerektiğini, eğer uzlaşma olmadan iktidar partisinin kendi adayını çıkararak seçime gidilmesi durumunda oylamalara katılmayacaklarını ve 367 tartışmalarının bu açıdan çok önemli olduğunu söyledi. (Milliyet Gazetesi, 27 Aralık 2006)

12 Nisan 2007’de bir basın açıklaması yapan Genel Kurmay Başkanı Org. Yaşar Büyükanıt ise, bu konuda sorulan bir soruya verdiği cevapta, ‘‘Cumhurbaşkanı seçilecek kişinin, cumhuriyetin değerlerini ve laikliği sözde değil, özde benimseyen bir kişi’’ olması gerektiğini belirtmiş ve bazı çevrelere mesaj göndermişti. Böylece Silahlı Kuvvetler de bu açıklamalar ile yaşanan bu tartışmaların merkez noktasındaki yerini almaya başlamıştı.

Bu sırada TBMM'nde Milletvekili dağılımı şu şekildeydi.

1-AK Parti	352
2-CHP	149
3-ANAP	20
4-DYP	4

Oysa Anayasa'nın 102. Maddesine göre Cumhurbaşkanlığı seçilmek için bir adayın ilk iki turda nitelikli çoğunluk olan 367 oy, 3 ve 4. Turda ise salt çoğunluk olan 276 oy almasının yeterli olduğunu ifade ediyordu. AK Parti bu tartışmalar arasında Kayseri Milletvekili Abdullah Gül'ü Cumhurbaşkanlığı için aday olarak teklif etti. Bu arada AK Parti Ankara Milletvekili Erşönmez Yarbay, Cumhurbaşkanlığı için adaylık başvurusunda bulunmuş, ancak ilk turun ardından adaylıktan vazgeçmişti.

Bu kargaşa arasında 11. Cumhurbaşkanlığı için 1. Tur oylama 27 Nisan'da yapıldı. Bu oylamada 361 Milletvekili oy kullandı ve Abdullah Gül, bu oyların 357'sini aldı. CHP ise bu arada boş durmadı ve oylamanın hemen ardından, yapılan oylamanın iptal edilmesi için Anayasa Mahkemesi'ne başvurdu.

ANAP ve DYP ise bu süreçte CHP ile birlikte hareket ederek TBMM'nde yapılacak Cumhurbaşkanlığı oylamalarına katılmama kararı almıştı. ANAP Genel Başkanı Erkan Mumcu ve DYP Genel Başkanı Mehmet Ağar, böyle önemli bir dönemde, kendilerine oy

veren seçmenlerinin de görüşlerine taban tabana zıt bir biçimde tavır almış ve partilerinin de idam fermanlarını kendi elleri ile imzalamışlardı. Daha sonra kamuoyuna yansıyan ve bu Genel Başkanlar tarafından yalanlanmayan bazı iddialar dillendirilmiş, Silahlı Kuvvetler ile onlarla birlikte hareket eden bazı çevrelerin de bu TBMM boykotunda çok önemli ve belirleyici bir rol oynadıkları ortaya çıkmıştı.

Bu süreci değerlendiren DYP Denizli Milletvekili Ümmet Kandoğan, Genel Başkan Mehmet Ağar'ın, aslında genel kurula girme taraftarı olduğunu, ancak son günde bir şeylerin döndüğünü ve bu karardan vazgeçilip, genel kurula katılmama kararının alındığını ifade etmişti. Yine aynı şekilde ANAP Genel Başkanı Erkan Mumcu'nun da Genel Kurula katılma kararında olduğu, ancak 26 Nisan günü gelen telefonlar üzerine kararının değiştiği ve partili milletvekillerinin neredeyse bir odaya kilitlenerek Genel Kurul'a katılmalarının engellendiği, bazı ANAP'lılar tarafından belirtilmişti.

Buna rağmen Cumhurbaşkanlığı seçimi oylamasına parti kararına rağmen DYP'den iki milletvekili katıldı. Denizli Milletvekili Ümmet Kandoğan ve Hatay Milletvekili Mehmet Eraslan, bu demokratik tavırlarının karşılığını partilerinden ihraç edilerek aldılar.

Bu arada Türkiye'de gündemi değiştiren çok önemli bir olay yaşandı. Genelkurmay Başkanlığı web sitesinde doğrudan hükümeti ve demokrasiyi hedef alan bir kamuoyu açıklaması yayınlandı. Tarihe "27 Nisan E-Muhtırası" olarak geçen bu belge, Türkiye demokrasisi için bir başka büyük yara ve ayıp olarak tarih sayfaları arasındaki yerini aldı. Org. Yaşar Büyükanıt'ın başkanı olduğu Genelkurmay Başkanlığı imzası ile yayınlanan bu Muhtıra mahiyetindeki anti demokratik belgede şu ifadeler bulunuyordu:

“Türkiye Cumhuriyeti devletinin, başta laiklik olmak üzere, temel değerlerini aşındırmak için bitmez tükenmez bir çaba içinde olan bir kısım çevrelerin, bu gayretlerini son dönemde artırdıkları müşahede edilmektedir. Uygun ortamlarda ilgili makamların, sürekli dikkatine sunulmakta olan bu faaliyetler; temel değerlerin sorgulanarak yeniden tanımlanması isteklerinden, devletimizin bağımsızlığı ile ulusumuzun birlik ve beraberliğinin simgesi olan milli bayramlarımıza alternatif kutlamalar tertip etmeye kadar değişen geniş bir yelpazeyi kapsamaktadır.

Bu faaliyetlere girişenler, halkımızın kutsal dini duygularını istismar etmekten çekinmemekte, devlete açık bir meydan okumaya dönüşen bu çabaları din kisvesi arkasına saklayarak, asıl amaçlarını gizlemeye çalışmaktadırlar. Özellikle kadınların ve küçük çocukların bu tür faaliyetlerde ön plana çıkarılması, ülkenin birlik ve bütünlüğüne karşı yürütülen yıkıcı ve bölücü eylemlerle şaşırtıcı bir benzerlik taşımaktadır.

Bu bağlamda;

Ankara’da 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı kutlamaları ile aynı günde kuran okuma yarışması tertiplenmiş, ancak duyarlı medya ve kamuoyu baskıları sonucu bu faaliyet iptal edilmiştir.

22 Nisan 2007 tarihinde Şanlıurfa’da; Mardin, Gaziantep ve Diyarbakır illerinden gelen bazı grupların da katılımı ile, o saatte yataklarında olması gereken ve yaşları ile uygun olmayan çağ dışı kıyafetler giydirilmiş küçük kız çocuklarından oluşan bir koroya ilahiler okutulmuş, bu sırada Atatürk resimleri ve Türk

bayraklarının indirilmesine teşebbüs edilerek geceyi tertipleyenlerin gerçek amaç ve niyetleri açıkça ortaya konulmuştur.

Ayrıca, Ankara’nın Altındağ ilçesinde “Kutlu Doğum Şöleni” için ilçede bulunan tüm okul müdürlerine katılım emri verildiği, Denizli’de İl Müftülüğü ile bir siyasi partinin ortaklaşa düzenlediği etkinlikte ilköğretim okulu öğrencilerinin başları kapalı olarak ilahiler söylediği, Denizli’nin Tavas ilçesine bağlı Nikfer beldesinde dört cami bulunmasına rağmen, Atatürk İlköğretim Okulunda kadınlara yönelik vaaz ve dini söyleşi yapıldığı yolunda haberler de kaygıyla izlenmiştir.

Okullarda kutlanacak etkinlikler, Milli Eğitim Bakanlığı’nın ilgili yönergelerinde belirtilmiştir. Ancak, bu tür kutlamaların yönerge dışı talimatlarla yerine getirildiği tespit edilmiş ve Genelkurmay Başkanlığına yetkili kurumlar bilgilendirilmesine rağmen herhangi bir önleyici tedbir alınmadığı gözlenmiştir.

Anılan faaliyetlerin önemli bir kısmının bu tür olaylara müdahale etmesi ve engel olması gereken mülki makamların müsaadesi ile ve bilgisi dahilinde yapılmış olması meseleyi daha da vahim hale getirmektedir. Bu örnekleri çoğaltmak mümkündür.

Cumhuriyet karşıtı olan ve devletimizin temel niteliklerini aşındırmaktan başka amaç taşımayan bu irticai anlayış, son günlerdeki bazı gelişmeler ve söylemlerden de cesaret almakta ve faaliyetlerinin kapsamını genişletmektedir.

Bölgemizdeki gelişmeler, din ile oynamanın ve inancın siyasi bir söyleme ve amaca alet edilmesinin yol açabileceği felaketlerin ibret alınması gereken örnekleri ile doludur. Kutsal bir inancın üzerine yüklenmeye çalışılan siyasi bir söylem veya ideolojinin inancı ortadan kaldırarak, başka bir şeye dönüştüğü, ülkemizde ve ülke dışında görülebilmektedir. Malatya'da ortaya çıkan olayın bunun çarpıcı bir örneği olduğu ifade edilebilir. Türkiye Cumhuriyeti devletinin çağdaş bir demokrasi olarak, huzur ve istikrar içinde yaşamasının tek şartının, devletin Anayasamızda belirlenmiş olan temel niteliklerine sahip çıkmaktan geçtiği şüphesizdir.

Bu tür davranış ve uygulamaların, Sn. Genelkurmay Başkanı'nın 12 Nisan 2007 tarihinde yaptığı basın toplantısında ifade ettiği "Cumhuriyet rejimine sözde değil özde bağlı olmak ve bunu davranışlarına yansıtma" ilkesi ile tamamen çeliştiği ve Anayasanın temel nitelikleri ile hükümlerini ihlal ettiği açık bir gerçektir.

Son günlerde, Cumhurbaşkanlığı seçimi sürecinde öne çıkan sorun, laikliğin tartışılması konusuna odaklanılmış durumdadır. Bu durum, Türk Silahlı Kuvvetleri tarafından endişe ile izlenmektedir. Unutulmamalıdır ki, Türk Silahlı Kuvvetleri bu tartışmalarda taraftır ve laikliğin kesin savunucusudur. Ayrıca, Türk Silahlı Kuvvetleri yapılmakta olan tartışmaların ve olumsuz yöndeki yorumların kesin olarak karşısındadır, gerektiğinde tavrını ve davranışlarını açık ve net bir şekilde ortaya koyacaktır. Bundan kimsenin şüphesinin olmaması gerekir.

Özetle, Cumhuriyetimizin kurucusu Ulu Önder Atatürk'ün, "Ne mutlu Türküm diyene!" anlayışına karşı çıkan herkes Türkiye Cumhuriyeti'nin düşmanıdır ve öyle kalacaktır.

Türk Silahlı Kuvvetleri, bu niteliklerin korunması için kendisine kanunlarla verilmiş olan açık görevleri eksiksiz yerine getirme konusundaki sarsılmaz kararlılığını muhafaza etmektedir ve bu kararlılığa olan bağlılığı ile inancı kesindir.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur."

Genelkurmay Başkanlığının bu bildirisi, açıkça, milletin seçtiği bir iktidarı baskı altına alma ve yapılacak Cumhurbaşkanlığı seçimi için de adeta bir gözdağı verme niteliğindedir. Bu bildiri de bir ilçede yapılan Kutlu Doğum Törenleri, bir okulda yapılan ve öğrencilerin ilahiler okuduğu bir toplantı ve başka bir okulda

yapılan bir dini sohbet adeta topa tutulmuş ve yasadışı gibi ifade edilerek, aba altından sopa gösterilmişti.

Geçmiş hükümetler döneminde "vaka-yı adiyeden" kabul edilip hükümet ve TBMM tarafından bir tepki gösterilmeyen bu kabil açıklamalara karşı, hükümetin nasıl bir tavır alacağı merakla beklenmeye başlandı. Bu beklenti fazla uzun sürmedi. 27 Nisan e-Muhtırasının yayınlanmasının üzerinde 16 saat geçtikten sonra Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın talimatı ile Dışişleri Bakanı Abdullah Gül, MEB Bakanı Hüseyin Çelik, Devlet Bakanı Ali Babacan, Adana milletvekili Ömer Çelik tarafından hazırlanan bir karşı açıklama, 28 Nisan'da Başbakan Yardımcısı ve Hükümet Sözcüsü Cemil Çiçek tarafından bir basın toplantısı düzenlenerek kamuoyuna açıklanmış, Genelkurmay Başkanlığının açıklamasının hükümete karşı bir bildiri olarak algıladıklarını ve kabul etmediklerini ifade etmiştir.

Bir manifesto niteliğinde olan bu açıklama ile TSK, anayasa ve hukuk devleti sınırları içerisinde durması yönünde uyarılmış ve böylece bir siyasi parti Türkiye de ilk kez halktan aldığı yetkiye tam anlamıyla sahip çıkarak iradesini bu derece güçlü bir şekilde yansıtmıştır. Bu bildiri ile çok önemli bir adım atılmış, vesayet rejimini adeta alışkanlık haline getirerek ikide bir hü-

kümetlere ayar vermeye kalkan askeri bürokrasi, çok önemli bir gerileme sürecine girmeye başlamıştır. 27 Nisan'da ortaya konulan anti demokratik ve vesayetçi dayatmanın ömrü bir gün bile sürmemiş, millet iradesinin temsilcileri tarafından bu çirkin dayatmanın sahiplerine aynen iade edilmiştir. Bu açıklama, "Türkiye'nin Demokrasi Tarihine" geçen şeref levhalarından birisi olarak çok önemli bir yere sahiptir.

C- 22 TEMMUZ 2007 SEÇİMLERİ

Bu arada CHP'nin yaptığı başvuruyu değerlendiren Anayasa Mahkemesi 1 Mayıs'ta verdiği kararı açıklamış, 367 iddiasını kabul ederek yapılan birinci tur oylamayı iptal etmiştir. Karar, Cumhurbaşkanlığı seçiminde ikinci tur oylamaya geçilmeden önce açıklandı. 2'ye karşı 9 oy ile verilen karar, Cumhurbaşkanlığı seçim turlarının her birine en az 367 milletvekilinin katılımının zorunlu olduğu, aksi takdirde yapılacak oylamaların geçersiz olduğu şeklindeydi. Bu karar üzerine, ikinci tur Cumhurbaşkanlığı seçiminin fiiliyatta bir anlamı kalmadı. Aslında AYM'nin bu kararı ile yapılacak Cumhurbaşkanlığı Seçimin diğer turlarının hiçbir anlamı kalmamıştı. Çünkü bu boykot ile 367'yi bulması mümkün görünmeyen AK Parti hükümeti ve Başbakan Recep Tayyip Erdoğan için sadece bir tek yol kalmıştı. Bu yol da milletin hakemliğine başvurmak ve buradan bir çıkış yolu bulmaktı. Erdoğan da bu yolu tercih etti. TBMM tarafından mümkün olan en erken zamanda seçim yapılmasını öngören bir teklifi kabul etti. Yüksek Seçim Kurulu da, 22 Temmuz 2007 tarihinde erken Genel Seçim yapılması ile ilgili olarak bir karar aldı. .

AK Parti grubunun teklifi sonucu TBMM'nde alınan karar ile Cumhurbaşkanlığı seçimi, yapılacak Milletvekili Genel Seçiminden sonraya bırakıldı. Ve Sezer yeni Cumhurbaşkanı seçilinceye kadar Çankaya Köşkünde oturmaya devam etti.

TBMM aldığı bu seçim kararı ile birlikte çok

“ Bu süreci dikkatle takip eden ve "arif" duyarlılığı ile çıkarabileceği dersi en güzel şekilde alan milletimiz, bu seçimde tercihini yaparken, TBMM'nde Cumhurbaşkanlığı seçimi sırasında dayatılan anti demokratik ve çirkin tavnı açık ve net bir şekilde geri püskürttü. ”

önemli ve reform niteliğinde olan çok önemli bazı kararlara da imza attı. Anayasa'da önemli bazı değişiklikler yapıldı. Cumhurbaşkanının TBMM tarafından değil, doğrudan halk tarafından ve iki turlu bir seçim ile seçilmesini kararlaştırdı. Ayrıca Cumhurbaşkanlarının görev süresi yedi yıldan beş yıla indirildi ancak iki sefer seçilebilmesinin de önü açıldı. Milletvekili Genel Seçimlerinin süresinin beş yıldan dört yıla indirilmesini öngören bir madde de TBMM tarafından kabul edildi. Bu değişiklikler arasında bu dönem krize yol açan uygulamanın da bütünüyle çözülmesi için toplantı yeter sayısının tüm işlemler için "üçte bir çoğunluk" olarak netleştirilerek muğlaklıktan kurtarılması yer aldı.

Bu çok önemli değişiklikleri içeren paket, TBMM'nde 376 oyla kabul edildi. Ancak yeni cumhurbaşkanı seçilemediği için görev süresi dolmasına rağmen görevini sürdüren Ahmet Necdet Sezer, yapılan bu önemli değişiklikleri "rejimi sıkıntıya sokar" diyerek veto etti. Değişiklik paketi Meclis'te bir kez daha görüşüldü ve hiçbir değişikliğe uğramadan bu sefer de 370 oy alarak kabul edildi. Cumhurbaşkanı Sezer, yeniden önüne gelen bu değişiklik paketini, artık veto hakkı bulunmadığı için onayladı ancak Anayasa Mahkemesi'ne başvurarak iptal davası açtı. Anayasa Mahkemesi 5 Temmuz'da verdiği kararlar Cumhurbaşkanlığının iptal taleplerini reddetti.

Alınan karar sonucu bu kargaşa arasında 22 Temmuz'da erken seçime gidildi. Çok renkli ve çok sıcak bir seçim kampanyası yaşandı. Kampanya sırasında, bu seçime en hazırlıklı ve en çok çalışan partinin AK Parti olduğu net bir şekilde gözlemlendi. 11. Cumhurbaşkanlığı seçimi sürecinde yaşananlar, bu seçim kampanyasının en hararetli konusu oldu. En çok miting yapan ve en çağdaş propaganda yöntemlerini kullanan AK Parti, seçim sonucunda bunun faydalarını çok açık bir şekilde gördü.

Abdullah Gül, seçim meydanlarının en önemli ve en çok ilgi gören siyasetçisi oldu. Bunun sebebi hiç şüphesiz, Cumhurbaşkanlığı seçimi sürecinde yaşananların, halkın vicdanında kabul edilmemesiydi. Bu süreci dikkatle takip eden ve "arif" duyarlılığı ile çıkarabileceği dersi en güzel şekilde alan milletimiz, bu seçimde tercihini yaparken, TBMM'nde Cumhurbaşkanlığı seçimi sırasında dayatılan anti demokratik ve çirkin tavrı açık ve net bir şekilde geri püskürttü.

AK Parti'nin oyu bir önceki seçime göre tam % 12 civarında artarak % 47'ye yaklaştı. Ancak MHP'nin barajı aşarak TBMM'ne girmesi ile birlikte Milletvekili sayısında bir düşüş yaşandı ve 341 Milletvekili alarak yeniden tek başına iktidar oldu.

CHP'nin aldığı % 21'lik oy oranı bu parti için tam bir hüsrans oldu. Oyları az da olsa artan partinin sandalye sayısı, yine meclise MHP'nin de girmiş olmasıyla, 178'den 112'ye kadar geriledi "Şimdi CHP zamanı" sloganı ile Cumhuriyet mitinglerinin kendilerine verdiği büyük moral, DSP ile yapılan seçim ittifakı, Cumhuriyet Gazetesi başta olmak üzere birçok köşe yazarının verdiği büyük destek ile hiç olmazsa MHP ile koalisyon kurmaya yetecek kadar bir milletvekili beklentisi içindeki çevreler tam bir hayal kırık-

lığı yaşadı. Ancak bu sonuç, Baykal'ı iki gün süre ile evine hapsedi. Üstelik CHP'nin aldığı bu oylar, destek veren çevreler tarafından da paylaşılmadı.

DSP Genel Başkanı Zeki Sezer, bu oy oranı içinde büyük pay sahibi olduklarını, Cem Vakfı Başkanı İzzettin Doğan, CHP'nin barajı alevi oyları sayesinde geçtiğini, Emekli Subaylar Derneği Başkanı da, CHP'nin oylarında önemli oranda katkılarının bulunduğunu söyledi. Şişli Belediye Başkanı Mustafa Sarıgül ise yaptığı açıklamada, CHP'nin barajı DSP, SHP ve ANAP'ın oyları sayesinde geçtiğini, aksi halde baraj altında kalacağını belirterek Baykal'ın istifasını istedi. Sol kesimin önde gelen simalarını istifasını istediği Baykal'a, Süleyman Demirel sahip çıktı. Demirel yaptığı açıklamada "Baykal'ın siyaseti bırakmasının kendisi açısından büyük bir eksiklik olacağını" söyledi.

Mehmet Ağar, seçim günü sonuçların çok az bir kısmının açıklanıp Demokrat Parti'nin baraj altında kalacağını anlaşılmaması üzerine, partisinin genel başkanlığından istifa etti. Hürriyet Gazetesi genel yayın Yönetmeni Ertuğrul Özkök'e yaptığı açıklamada ise, bu başarısızlığın sebebini şöyle açıkladı: "TBMM'de

Cumhurbaşkanlığı seçimi sırasında salona girmeyerek büyük bir hata yaptık. Vatandaş bu tavrı benimsemedi. Bu hatayı bütün seçim kampanyası boyunca tamir edemedik. Sonuç ortada. Öyle 24 saat düşünmemeye gerek yoktu. Milletin iradesi böyleyse karşısında durulmaz. 'Başarısız olursam derhal giderim' demiştim. Bu sözümün arkasında durdum." (Hürriyet Gazetesi, 25.7.2007)

D- 11. CUMHURBAŞKANLIĞI SEÇİMİ

Şiddetli tartışmalar ve seçtirilmeyen Cumhurbaşkanı ayıbının gölgesinde yapılan 22 Temmuz seçimlerinin ardından yeni oluşan TBMM ilk toplantısını 4 Ağustos'ta yaptı. Gündemdeki ilk konu olan TBMM Başkanlığına AK Parti Zonguldak Milletvekili Köksal Toptan bazı muhalefet milletvekillerinin de desteğiyle ilk turda 450 oy alarak 9 Ağustos'ta TBMM Başkanı olarak seçildi. Seçim öncesi yaptırılmayan 11. Cumhurbaşkanlığı seçimi, gündemin 2. Sırasında bulunuyordu ve burada kilit parti konumunda ise MHP vardı. Devlet Bahçeli, Cumhurbaşkanlığı seçiminde TBMM'ne gireceklerini, partilerinden bir aday göstererek destekleyeceklerini açıklayınca, düğüm çözülmüş oldu. CHP aynı tavrında ısrarcı olarak yapılacak Cumhurbaşkanlığı seçimlerine katılmayacağını açıkladı. AK Parti, Abdullah Gül'ü yeniden aday olarak gösterirken, MHP ise Sabahattin Çakmak'ı aday olarak gösterdi. CHP listelerinden Milletvekili seçilip seçimin ardından yeniden partilerine dönen DSP'liler ise Tayfun İçli'yi aday olarak destekleyeceklerini açıkladılar.

Hiçbir adayın 367 sayısına ulaşamadığı ilk iki turun ardından AK Parti Kayseri Milletvekili Abdullah Gül, 28 Ağustos'ta yapılan üçüncü tur oylamada, 339 oy alarak Türkiye Cumhuriyeti'nin 11. Cumhurbaşkanı olarak seçildi. Abdullah Gül, yapılan seçimin ardından TBMM'nde bir teşekkür konuşması yaptı ve yemin ederek Cumhurbaşkanlığı görevine resmen başladı.

Abdullah Gül'ün Cumhurbaşkanı seçilmemesi için kurgulanan 367 ayıbı, 22 Temmuz seçimlerinde demokratik tavrını açık ve olgun bir şekilde ortaya koyan milletimizin engin feraseti sayesinde aşılmış oldu. Yeni şekillenen TBMM de, milletin tercihini ve açık mesajını dikkate alarak bu önemli dönemeci demokratik bir yaklaşım ile geçmiş oldu. Bu seçimin demokratik bir şekilde yapılmasından sonra bütün dikkatler 21 Ekim 2007 tarihinde yapılacak ve çok büyük ve devrim niteliğinde kararların oylanacağı Referandumla yönelmeye başladı.

E 2007 REFERANDUMU

Cumhurbaşkanlığı seçiminin artık hiçbir zaman kriz ve gerginlik konusu olmaması gerekiyordu. Mademki Cumhuriyet'in Başkanı seçiliyordu. Cumhuriyet'in kendi başkanını, araya hiçbir aracı koymadan doğrudan kendi hür iradesi ve oyları ile seçmesi, en doğru ve tartışmasız yol olarak bulunuyordu. TBMM üzerinde geçmiş tarihlerde Cumhurbaşkanları seçilirken, estirilen "vesayet fırtınasının" tamamen dindirilmesi, en kalıcı çözümdü. İşte TBMM tarafından alınan, fakat veto ve diğer sebeplerden dolayı uzayan bu referandum sürecine 21 Ekim 2007 tarihinde bir nokta konacaktı. Bu Referandum ile halkın önüne şu maddelerden oluşan çok önemli bir Anayasa değişikliği paketi sunuldu:

Artık Cumhurbaşkanları TBMM yerine halk tarafından seçilecektir. Cumhurbaşkanlarının görev süresi, yedi yıldan beş yıla indirilecek, fakat Cumhurbaşkanlarının bu görevi iki dönem boyunca yapabilmelerinin önü açılacak. Genel seçimlerin süresi beş yıldan dört yıla düşürülecek. 367 krizinin, artık hiçbir zaman yeniden gündeme gelmemesi için, bütün toplantılar için toplantı yeter sayısı, TBMM tam sayısının üçte biri olarak değiştirilecek.

Bu referandum süreci, diğer seçim ve referandum dönemlerinde yaşanan şiddetli tartışmaların aksine daha sakin bir ortamda cereyan etti. CHP bu referandumda da hayır oyu kullandı, fakat akıntıya karşı kürek sallamanın da anlamsızlığının farkındaydı. 21 Ekim 2007 tarihinde yapılan referandum sonuçları sürpriz olmadı. Halkın iradesi sandığa çok açık bir şekilde yansdı. Aslında alınan bu sonuç, milletin tüm vesayetçi çevrelere vurduğu bir şamar niteliğindedir. Sandıklardan % 69 civarında çıkan Evet oyları ile son aylarda yaşanan ve milleti derinden üzen "vesayetçi düşünce" egemenliğini devam ettirme gayretleri, tarihin çöplüğüne gönderildi.

